

מה הקשר בין זכויות יוצרים בכוריאוגרפיה לבין משחקי מחשב?

דצמבר 25, 2018

החודש (דצמבר 2018) הוגשה בארה"ב (קליפורניה) תביעה להפרת זכויות יוצרים בכוריאוגרפיה המשולבת במשחק מחשב. הראפר 2Milly הגיש תביעה נגד יצרני המשחק הידוע Fortnite בטענה כי הם הפרו זכויותיו בריקוד שהוא יצר ורקד במסגרת השיר "The Milly Rock" כאשר ההפרה נעשתה על דרך שילוב של אותו ריקוד כריקוד של אחת הדמויות המשתתפות במשחק הפופולארי Fortnite (התביעה מכונה Epic Ferguson v. Games).

הראפר, ששמו האמיתי הוא טרנס פרגוסון, טוען כי יצרני המשחק עשו שימוש ללא רשות בכוריאוגרפיה של ריקוד שיצר, אשר הוצג בשני סרטוני המוזיקה שלו שזכו לתהודה רבה, ואשר סלבריטאים רבים אחרים פרסמו סרטונים במדיה החברתית אשר מתעדים את עצמם בביצוע אותו ריקוד של התובע.

לטענתו הנתבעים מציגים את הריקוד שיצר ואשר מזוהה עמו במסגרת משחק המחשב וזאת ללא רשותו ומבלי שניתן לו קרדיט, שעה שהם עושים שימוש בריקוד זה במסגרת המשחק שלהם תת השם "Swipe it" כריקוד שהדמויות המשחקות במשחק יכולות לרקוד במסגרת הלחימה שלהן, ושעה ששימוש בריקוד מצריך תשלום נוסף מצד המשתתף. התובע מבקש מבית המשפט שיורה על מתן צו מניעה ויפסוק לזכותו פיצוי כספי, ובכלל זה פיצוי המושתת על הרווחים שהרוויחו הנתבעים כתוצאה משילוב הריקוד שלו במשחק המחשב עתיר המוניטין.

יצוין כי תביעה זו לא הוגשה בחלל ריק, אלא על רקע טענות שנטענו בעבר כלפי זמרים אשר שלבו כוריאוגרפיות בביצועיהם. כך, לדוגמא, נטען כלפי הזמרת הבינלאומית ביונסה, אשר מרבה לשלב כוריאוגרפיה בהופעותיה ובקליפים לשיריה, כי היא מעתיקה תנועות ריקוד במספר מקרים. המוכר שבהם אירע בשנת 2011, כאשר במסגרת הופעתה בטקס פרסי הבילבורד עם השיר שהפך להמנון העצמה נשית, "Run the World (Girls)" ביצעה ריקוד על רקע מסך וידאו ונטען כי מדובר בריקוד זהה לריקוד של הזמרת האיטלקיה Lorella Cuccarini בהופעותיה. ענין ביונסה עורר סערה תקשורתית רבה וסוקר באופן נרחב, אולם הוא לא הגיע לכדי הכרעה משפטית וביונסה אף טענה בהמשך כי עבדה על הריקוד יחד עם אותם כוריאוגרפים שעבדו עם Cuccarini. במקרה נוסף אשר אירע מוקדם יותר השנה ועורר סערה תקשורתית, נטען כי הזמרת טיילור סוויפט העתיקה בקליפ לשירה Delicate כוריאוגרפיה שמקורה בפרסומת של הבמאי הנודע ספייק ג'ונז, אולם גם במקרה זה לא הוגשה תביעה.

זכויות יוצרים בכוריאוגרפיה בישראל

ומה קורה בישראל? גם בישראל נדונו מספר תביעות בהן נטענו טענות להעתקת כוריאוגרפיה, הגם שבאותן תביעות דובר על יצירה ארוכה ולא על העתקת מקבץ תנועות קצר הכולל מספר מוגבל של תנועות.

בפסק הדין בענין **מחולה** (ת.א. 8303/06 מחולה המרכז למחול בע"מ נ' חנן כהן מיום 14.8.2008) דן בית המשפט המחוזי בירושלים בשאלה האם קיימות זכויות יוצרים בריקוד. באותו מקרה מחולה, שהינו בית ספר למחול המפעיל להקות ייצוגיות בתחום הפולקלור והגאז', הגישה תביעה נגד חנן כהן ששמש בעברו כמורה באותו בית ספר לריקוד. במסגרת התביעה נטען כי הנתבע הפר זכויות יוצרים במספר ריקודים אשר נוצרו על ידי מורים במחולה. הנתבע טען כי מדובר בריקודים שאינם בני הגנה על פי דין. בית המשפט קבע כי יצירת מחול היא "יצירה דרמטית" אשר זכאית להגנת זכות יוצרים. בית המשפט קבע כי עיקר יצירתו של הכוריאוגרף אינו יצירת תנועות יש מאין אלא שימוש בתנועות קיימות ושילובן. יחד עם זאת נקבע כי בתחומי המחול המודרני והברייק-דנס, ייקל על היוצר לעמוד בתנאי היצירתיות והמקוריות שעה שהוא יוצר תנועות חדשות. בנוסף קבע בית המשפט, כי צעדים בתחום הפולקלור אינה יכולים להוות מושא לזכויות יוצרים. באשר למחלוקת הספציפית שנדונה באותו

מקרה נקבע לגבי חלק מהריקודים כי הם יצירות מקוריות של מחולה והתביעה בנוגע אליהם התקבלה, ולגבי ריקודים אחרים נדחתה התביעה בטענה כי השימוש בריקודים אלה נעשה ברשות.

במקרה נוסף הידוע **כמייק ורון נגד גדי ביטון** (ת"ק 11939-04-09 מיום 15.9.2009) דן בית משפט לתביעות קטנות בטענת התובע כי ריקוד שיצר לשירו של רון שובל "עד החתונה זה יעבור" הוא נושא לזכות יוצרים. בית המשפט קבע כי יצירת מחול יכולה להיות נושא לזכות יוצרים, הואיל והיא "יצירה דרמטית". אולם, באותו מקרה נקבע כי אותו ריקוד לא זכאי להגנה, שעה שלא הוכח שמדובר ביצירה מקורית שנוצרה על ידי התובע, מה גם שממילא הריקוד שנטען כי הוא מהווה הפרה הוא ריקוד אשר שונה מהריקוד שבגיננו הוגשה התביעה.

במקרה אחר הידוע כפרשת **גיל עופר נגד יהודה עמנואל** דן בית משפט השלום בתל אביב (ת.א. 72977.97 מיום 1.2.2001) בשאלה האם "רישום" של כוריאוגרפיה מהווה יצירה עצמאית העומדת בפני עצמה. באותו מקרה התובע טען כי יש לו זכויות יוצרים ברישומים של שני ריקודי פולקלור. בית המשפט קבע כי החוק אינו נותן הגנה ל"פולקלור", ושעה שמדובר בשני ריקודים עממיים שמקורם ביגוסלביה ויוון הרי שלא יכולה להיטען טענה באשר לזכויות בריקודים אלה. בכל הנוגע לאופן רישום של הריקודים במדריך לריקודי עם נקבע כי אופן הרישום של הריקודים לא הוסיף כל מקוריות על ריקוד הפולקלור עצמו - והתביעה נדחתה.

על רקע האמור לעיל מעניין יהיה לראות האם בתביעתו של MILLS ייראו במקבץ הצעדים שיצר כיצירה עצמאית הזכאית להגנת זכות יוצרים, או שיראו בה כיצירת פולקלור המהווה מקבץ צעדים, שאין בהם להקנות לו זכות יוצרים ואין להפקיע את השימוש בה מהציבור בכללותו.

רקפת פלד

עורכת דין, שותפה

רקפת פלד הינה שותפה
בגילת, ברקת ושות'

These newsletters are provided for general information only. It is not intended as legal advice or opinion and cannot be relied upon as such.